

Sinds de opkomst van het Rational Unified Process (RUP) zijn use cases de meest gangbare vorm voor het beschrijven van requirements. In praktijk krijgt de opsteller ervan te maken met een zekere uitdaging: het voorkomen van 'vervuiling' van de use case met technische details en tegelijk het voorkomen van een kloof met de implementatie. De Use Case Realization kan een ideaal hulpmiddel zijn die kloof te verkleinen, maar wordt nog niet altijd gebruikt.

Use Case Realization

De vergeten schakel in projecten

Hoe schrijven we schone requirements? Hoe maken we functionaliteit, techniek en interactie onderling goed traceerbaar? Deze onderwerpen zijn binnen ICT projecten nog regelmatig een punt van discussie.

Uitersten

Ter illustratie kijken we naar twee situaties die nogal ver uit elkaar liggen. Een requirements engineer is tevreden met zijn geleverde prestatie: een set requirements is gevalideerd door de stakeholders en vrijgegeven voor implementatie. In de use cases staat enkel het proces beschreven, vrij van schermen en andere non-functionele aspecten. Maar al gauw blijken de ontwikkelaars nog vol vragen te zitten over de technische uitwerking en vinden ze de stap die zij nu nog moeten maken te groot. Ook de interaction designer heeft moeite aansluiting te vinden bij de use cases (voor wat betreft zijn ontwerp).

In het volgende project probeert de requirements engineer zijn collega's tegemoet te komen door de use cases te voorzien van schermen en details over de technische implementatie. Maar nu krijgt hij de requirements moeilijk gevalideerd door de stakeholders. Zij geven aan zich geen raad te weten met de technische details. Het duidelijk krijgen van de

functionaliteit duurt ook nog eens een stuk langer doordat gesprekken op een te gedetailleerd oplossingsniveau worden gevoerd.

Tussenweg

Tussen functionaliteit en realisatie ligt een stuk niemandsland. Methodieken zoals RUP hebben hier ooit iets voor bedacht: de use case realization (UCR).

Een UCR beschrijft alles wat nodig is om de functionaliteit, die in de use case is gespecificeerd, technisch te realiseren. Het is de vaak vergeten brug waar een team van requirements engineers, architecten en ontwikkelaars gezamenlijk aan werkt en die een soepele transitie mogelijk maakt naar de implementatie. Na het identificeren van de use cases kan al input worden geleverd voor de UCR die gedurende het gehele traject mogelijk wordt bijgehouden.

Een UCR kan bestaan uit:

- Inleidend stuk met uitleg over de structuur
- Mapping van de use cases op het object/database model
- Mapping van de use cases op gebruikers interactie
- Mapping van de use cases op overige componenten
- Sequence diagrammen (bij complexe interactie)
- Aandachtspunten en openstaande punten

Bij vrij gebruik van de UCR ten opzichte van de RUP definitie zou men, per use case, zelfs meerdere oplossingsrichtingen vast kunnen leggen in de UCR.

Voorbeeld

Use case 'Zoek klant' beschrijft de volgende stappen:

Samenhang tussen verschillende onderdelen.

Angelo Sprock

is werkzaam als Competence Manager – Requirements Managements & Business Analysis bij QNH Application Development & Solutions.

Betere oplossingen door meer samenwerking tussen specialisten

- 1) de gebruiker schakelt de “zoek klant” functie in.
- 2) het systeem biedt de gebruiker een mogelijkheid om naam en/of klantnummer als zoekcriteria in te voeren.
- 3) De gebruiker voert één of meerdere zoekcriteria in.
- 4) De gebruiker start de zoek actie.
- 5) Het systeem maakt de zoekresultaten bekend aan de gebruiker.

Het project besluit al in een vroeg stadium te kiezen voor deels maatwerk en deels de inzet van een kant-en-klaar product. Tijdens de uitwerking van de overige use cases concentreren de requirements engineer en de stakeholders zich op de echte functionaliteit, ongehinderd door de details van het kant-en-klare product.

Tijdens een multidisciplinaire sessie geven alle betrokkenen input voor de UCR die naar ‘Zoek klant’ refereert. De interaction designer draagt oplossingsrichtingen aan ter realisatie van de user interface zoals: een scherm, SMS of spraak. De software archi-

tect adviseert een generieke zoekcomponent van Google als technische oplossing voor de zoekfunctionaliteit. Gedurende de sessie helpt de requirements engineer met de interpretatie van bewust abstract geformuleerde specificaties in de use cases.

Conclusie

Het gebruik van de UCR introduceert een natuurlijk koppelpunt tussen allerlei soorten disciplines met aangename gevolgen. Er ontstaat ruimte om schonere use cases te schrijven omdat de non-functionele details elders zijn vastgelegd. Functionaliteit, techniek en interactie zijn beter traceerbaar door verwijzingen vanuit één plek. De kans op betere oplossingen is groter omdat specialisten beter samen werken.

Ondanks genoemde voordelen is de UCR tot nu toe een zeldzaam document in projecten. Bij projecten met reeds bestaande use cases, kan het extraheren van verweven informatie een tijdrovende klus zijn, maar bij nieuwbouwprojecten zonder historische ballast is het toepassen van de UCR sterk aan te raden. «

Neem nu een abonnement op Software Release Magazine

Een ontwikkelaar kan niet zonder!

www.release.nl

Software Release Magazine houdt u vier maal per jaar nauwgezet op de hoogte van alle facetten van softwareontwikkeling: van architecturen en platforms voor softwareontwikkeling tot en met concrete producten en tools.

Een greep uit de relevante onderwerpen: methoden en technieken zoals UML, Agile, het gebruik van use cases, Domain Specific Languages, alsmede uiteraard de ontwikkelingen op het gebied van Java en .Net, webservices, EAI en het testen van software.

Met cases krijgt u inzicht in de praktijk van andere ontwikkelaars. Ook kunt u in het vakblad de jaarlijkse RAD Race volgen, een door Software Release Magazine georganiseerde race waarbij ontwikkelaars en development tools flink op de proef worden gesteld.

Software Release Magazine heeft een uitgebreide website met onder andere:

- actueel nieuws uit de markt,
- een actuele agenda met relevante events,
- het online archief met alle artikelen uit het blad, downloadbaar voor abonnees,
- een overzicht van vacatures,
- weblogs van specialisten in uw vakgebied.

Als abonnee krijgt u bovendien van korting op seminars en congressen die speciaal voor u worden georganiseerd.

Nog geen abonnee?

Meld u online aan op www.release.nl. Het eerste jaar profiteert u van bijna 50% korting voor nieuwe abonnees.